

Asianro 138/11.00/2022

**§ 70****Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen 2021**

Terveystarkastaja Kirsi Puola 9.2.2022:

Kunnan tulee vuosittain arvioida valvontasuunnitelman toteutumista ympäristöterveydenhuollosta vastaavassa lautakunnassa. Arvioinnissa tulee kuvata tarkastusten kattavuutta, tarkastusten ja näytteiden määrää valvontakohteittain sekä valvonnasta saatujen tulosten kohdentumista.

Raision ympäristöterveydenhuollon valvontayksikköön kuuluvat kunnat Raisio, Naantali ja Rusko. Valvontayksikössä toimii kuntien yhteinen kuusijäseninen terveysvalvontajaosto. Yksi terveystarkastajista toimii vastuuhenkilönä, jonka tehtävänä on toimia mm. jaostossa käsiteltävien asioiden valmistelijana ja esittelijänä.

**Henkilöresurssit**

Valvontayksikön henkilöresurssit koostuivat seuraavasti: 5 terveystarkastajaa (joista 1 osa-aikainen), eläinlääkäri, osa-aikainen pieneläinhoitaja, toimistosihiteeri (0,33 htv) sekä hallintotehtävistä vastaava ympäristöpäällikkö (0,3 htv). Vakituisten henkilöstön lisäksi kesä - elokuussa työskenteli terveystarkastajaharjoittelija.

Turun kanssa on yhteinen valvontaeläinlääkäri ja Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon kanssa on sopimus hyötyeläinlääkärin päivystyksen ja sijaisuuksien järjestämisestä. Pieneläinpäivystys on järjestetty yhteistyössä lähikuntien kanssa ja sitä hoitaa yksityinen yritys Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy.

Liedon, Turun ja Uudenkaupungin kanssa on sopimus elintarvikevalvonnan eläinlääkäriyhteistyöstä vähentämään haavoittuvuutta ja tehtävien hoidon myös loma-aikoina.

Valvontayksikön koko on noin 8 htv (henkilötyövuotta).

**COVID-19 vaikutukset tarkastustoimintaan**

Koronavirusepidemian COVID-19 poikkeusolot ovat vaikuttaneet ympäristöterveydenhuollon toimintaan merkittävästi edelleen vuonna 2021. Valvontahenkilöstö on tehnyt töitä hybridimallilla (sekä etänä että toimistolta käsin).

Asiakaspalvelu, talousvesitulosten valvonta ja välttämättömät kiireelliset tarkastukset on hoidettu koko poikkeusolojen ajan.

Kesän jälkeen terveystarkastajat ovat tehneet tarkastuksia lähes normaaliin tahtiin keskittyen riskialttiimpiin valvontakohteisiin. Valvontakäyntejä on kui-

tenkin edelleen vältetty valvontakohteissa, joissa on selkeästi riskiryhmäläisiä kuten vanhustenhuollossa.

Tartuntatautilakiin tehtiin muutos 22.2.2021, jossa terveystarkastajille annettiin tarkastusoikeus oman toimialan tarkastuksen yhteydessä tai aluehallintoviraston pyynnöstä tarkastaa myös tartuntatautilain mukaisia mukaisten velvollisuuksien ja rajoitusten noudattamista.

Tartuntatautilain mukaisia tarkastuksia tehtiin vuoden aikana 21 kpl. Aikaa kului arviolta n. 14 htpv (henkilötyöpäivää). Tarkastukset raportoitiin aluehallintovirastolle.

### **Elintarvikevalvonta**

Valvontayksikön alueella on 438 elintarvikevalvonnan kohdetta ilman alkutuotantopaikkoja. Ruokavirasto on antanut ohjeistuksen säännöllisen valvonnan piiriin kuuluvien kohteiden tarkastusten määrästä ja tarkastuksiin kuluva ajasta. Tarkastusmäärää voidaan joko nostaa tai laskea kohteeseen suoritettavan riskinarvioinnin perusteella. Riskinarviointiin perustuvien elintarvikevalvonnan tarvittava tarkastusten määrä suunnitelmassa oli noin 260 tarkastusta. Elintarvikevalvontaan arvioitiin kuluva yhteensä aikaa 2,64 htv.

Suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 180 kpl, joten suunnitelman toteutuma oli 63 %. Seuranta-/jälkitarkastuksia tehtiin 44 ja suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia 9. Elintarvikkeita koskevia yksittäisiä kuluttajavalituksia tuli yhteensä 25 kpl.

Koronan vuoksi tarkastuksia jouduttiin priorisoimaan. Valvontaa kohdistettiin Ruokaviraston ohjeistuksen mukaan mm. kohteisiin, joissa valvontahistorian perusteella on ollut erityisen suuri ohjauksen tarve, uusien kohteiden aloitus-tarkastuksiin ja toimijanvaihdoksiin liittyviin tarkastuksiin.

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla keskityttiin Ruokaviraston pyynnöstä mm. kunnossapitoon, puhtaanapitoon ja lämpötilojen hallintaan, mutta myös jäljitettävyyteen, lihan alkuperämerkintöihin sekä lihavalmisteiden nimeämiseen. Ruokaviraston valvonnan painopisteenä 2021 oli myös rikosten torjunta, josta saatiin paljon koulutusta

OIVA-tarkastusten (raporttien) arvosanat jakautuivat alueella seuraavasti (vuoden 2020 vastaavat tiedot sulkeissa):

|               |      |        |
|---------------|------|--------|
| Oivallinen A  | 40 % | (29 %) |
| Hyvä B        | 40 % | (39%)  |
| Korjattavaa C | 18 % | (27 %) |
| Huono D       | 1 %  | (4 %)  |

Korjattavaa- arvosanan saaneissa kohteissa puutteet koskivat useimmiten elintarvikkeista annettavia tietoja tai lämpötilojen hallintaa.

### Näytteet

Elintarvikevalvonnan näytteitä oli suunniteltu otettavaksi 54 kpl. Näytteenotto kohdistettiin lähinnä laitoksiin ja myymälöihin. Näytteitä otettiin yhteensä 42 kpl. Lisäksi otettiin 4 kpl valtakunnallisiin projekteihin liittyviä näytteitä. Suunnitelman toteutuma 79 %.

Elintarvikevalvonnan kokonaistyöpanokseen kuuluu paljon muutakin työtä kuin tarkastuksia, mm. yrittäjien ja kuntalaisten neuvonta ja ohjaus, ammattitaidon ylläpitäminen, koulutus ja toimistotyöt. Lisäksi kokonaistyöpanokseen lasketaan tarkastuskohteisiin kuluva matka-aika sekä valvontasuunnitelman laatimiseen ja raportointiin kuluva aika. Vuonna 2021 elintarvikevalvontaan terveystarkastajien, eläinlääkärin ja harjoittelijan käyttämä kokonaistyöpanos oli 2,32 htv.

### **Terveydensuojelun valvonta**

Terveydensuojelun eri kohteisiin suunniteltiin tehtävän 147 tarkastusta. Terveydensuojelun valvontaa suunnattiin suunnitelman mukaisesti mm. palvelutaloihin, iltapäiväkerhoihin ja nuorisotiloihin. Myös osa päiväkodeista ja kouluista tarkastettiin. Vuosittain valvontaa kohdistetaan myös uimarantoihin, uimahalleihin ja talousveden jakeluun. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 72 kpl eli toteutuma oli 49 %.

Tarkastusrivien arvosanat jakautuivat alueella seuraavasti: A (vaatimusten mukainen) 86 % ja B (pieniä puutteita) 14 %.

Lisäksi suoritettiin suunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia ja mittauskäyntejä 105 kpl. Näistä suurin osa on asunnontarkastuksia. Muita ovat mm. laivatar kastukset sekä valitusten ja kuntalaisten yhteydenottojen perusteella tehdyt tarkastukset. Vientitodistuksia allekirjoitettiin 778 kpl.

Talousveden ja uimavesien valvontaan liittyvä näytteenotto toteutettiin suunnitelmien mukaan. Talous- ja uimavesinäytteitä otettiin yhteensä 259 kpl. Tähän on laskettu kaikki viranomaisvalvontaan kuuluvat näytteet, myös ulkopuolisen asiantuntijan ottamat näytteet. Uusintänäytteitä tai suunnitelman ulkopuolisia näytteitä otettiin 37 kpl.

Yhteensä koko terveydensuojelun valvontaan arvioitiin kuluvan 2,79 htv. Toteutunut työpanos vuonna 2021 (lausunnot (19 kpl), koulutus ym. mukaan lukien) oli 2,60 htv.

### **Tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta**

Suunnitelmassa oli varauduttu tekemään tupakkalain mukaista valvontaa elintarvikevalvonnan ja terveysvalvonnan tarkastuskäyntien sekä asiakasvalitusten perusteella. Tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvontaan arvioitiin kuluvan 0,07 htv.

Vähittäismyyntipaikkoja vuonna 2021 oli 46 kpl, joista suunniteltiin tarkastettavan 34 kpl. Tupakkalain mukaisia tarkastuksia tehtiin 26 kpl, seurantatar-

kastuksia tehtiin 3 kpl ja suunnitelman ulkopuolisia 6 kpl. Tupakkavalvonnan toteutuma oli 76 %. Tupakan myyntilupia myönnettiin 3 kpl. Terveysvalvontajaoston määräämiä tupakointikietoja asuntoyhtiöiden parvekkeille annettiin 2 kpl. Tupakkalain valvontatyöhön käytettiin yhteensä 0,12 htv. Nikotiinivalmisteiden myyntilupia myönnettiin 1 kpl, muuta valvontaa ei tehty.

### **Eläinlääkintähuolto**

Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman toteutumisesta on laadittu arviointiraportti, joka on liitteenä. Eläinsuojelutarkastuskertomukset ja -päätökset sekä terveysvalvontaohjelmien liittymisasiakirjat ja käynneistä syntyneet asiakirjat toimitetaan aluehallintovirastoon heti tarkastusten jälkeen.

### **Koulutus**

Lainsäädännön muutokset ja ammattitaidon ylläpitäminen vaativat henkilöstön kouluttautumista. Henkilöstö kävi useissa eri valvontalajien koulutuksissa vuonna 2021. Koulutukset järjestettiin pääasiassa etäyhteydellä sähköisesti. Koulutuspäiviä kertyi yhteensä 38.

### **Maksutulot**

Hakemusten ja ilmoitusten käsittelyistä sekä valvontamaksuista kertyi tuloja n. 118 000 €. Eläinklinikalta klinikka- ja röntgenmaksuja kertyi n. 13 700 €. Maksuista saaduilla tuloilla kompensoidaan valvontayksikön menoja.

### **Raportointi**

Aluehallintovirastot, Ruokavirasto ja Valvira seuraavat kunnallisten valvontayksiköiden elintarvikevalvontaa sähköisen tietojärjestelmän (VATI) kautta. Tietoja päivitetään järjestelmään pitkin vuotta.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi tehdään maaliskuun loppuun mennessä sähköisesti VYHA-järjestelmän kautta. Järjestelmään tulee liittää mm. toimielimen pöytäkirjanote suunnitelman toteuman käsittelystä.

Liitteet                      1    EHO arviointiraportti 2021.pdf

### **Päätösehdotus**

Terveystarkastaja Kirsi Puola

Terveysvalvontajaosto päättää hyväksyä annetun selvityksen vuoden 2021 ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisesta. Suunnitelma on toteutunut elintarvikevalvonnan osa-alueella 63 %, terveydensuojelun valvonnan osalta 49 % ja tupakkavalvonnan osalta 76 %. Korona toi omat haasteensa valvontatyöhön ja tarkastusmäärät jäivät normaalivuosiakin pienemmiksi.

### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

